

COG 432 Avrupa

5. Hafta: Yeniçağda Avrupa

Dersi Veren Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Dr. Ayla DENİZ

Yeniçağda Avrupa

Yeniçağa damga vuran ilk gelişme siyasi yapıdaki değişimdir.

- Bu dönemde Ortaçağ'da güçlü bir siyasi yapı durumundaki feodalite, yerini milli monarşilere bırakmıştır.
- Ortaçağ'da kilisenin etkisiyle dini liderlerin siyasi güç haline gelmeleri, bu dönemde değişmeye başlamıştır. Papa ve krallar arasındaki güç mücadelesini krallar kazanmıştır.
- Bu dönemden itibaren ticaretin ölçeği hızla değişmeye ve uzak coğrafyalarla ticari faaliyetler yapılmaya başlanmıştır.
- Düşünce hayatındaki gelişmeler, beraberinde hümanizm ve Rönesans gibi hareketleri ortaya çıkarmıştır.
- Bunu kilisedeki Reform hareketleri izlemiştir.

Siyasi Yapının Deęiřimi: Feodaliteden Milli Monarřiye

- Bu dönemde Habsburg Hanedanı, Almanya ve Avusturya'yı kapsayan bir yönetim alanına sahip oldu ve bunu yaparken derebeylikleri de ortadan kaldırdı.
- Tudor Hanedanı İngiltere'de mutlak hakimiyeti kurdu ve kısa sürede sömürge imparatorluğu haline geldi.
- Lui, Fransa'da; Ferdinand ve Izabella İspanya'da siyasi birliği sağladı.
- Bu gelişmeler ışığında Avrupa'da siyasi yapıda egemen olan düzen mutlak monarşidir ve bu yapı içinde kilisenin gücü azalmıştır. Bundan sonraki süreçte rekabet, krallıklar arasında devam etmiştir.

Coğrafi Keşifler

Yakınçağ'a damga vuran bir diğer gelişme, coğrafi keşiflerdir. Coğrafi keşiflerin ortaya çıkmasının çeşitli nedenleri vardır. Bunların temelinde ekonomik nedenler vardır.

- *Doğudaki ticaret yolları üzerinde Batılıların hakimiyetinin olmaması*
- *Bu nedenle yeni ticaret yolları aranması*
- *Akdeniz ticaretinin Venedik ve Cenevizlilerin kontrolünde olması*
- *Bütün bu durumun yeni hammadde arayışını yaratması*
- *Yine aynı sebeple yeni Pazar arayışlarının ortaya çıkması*
- *Değerli madenlere olan ilgi ve ihtiyacın artması*

Keşifleri Kolaylaştıran Faktörler

- Haçlı seferleri sırasında Batı'nın Doğu'daki bilimsel gelişmelerden haberdar olması
- Pusulanın keşfi
- Gemi teknolojisindeki gelişmeler
- Dünya'nın yuvarlak olduğunun öğrenilmesi

Keşifler

- Portekizliler: Bartelmi Diyaz, Ümit Burnu'na vardı. Vasko dö Gama, Kalikut Limanı'na vardı ve Hint ticaretinde söz sahibi oldular. Portekizli gemiciler, Brezilya'ya ulaştı. Baharat Yolu ticareti böylece Ümit Burnu'na yöneldi.
- İspanyollar: Kristof Kolomb, Atlas Okyanusu'na açıldı ve San Salvador'a ulaştı. Daha sonra Orta ve Güney Amerika'ya vardı. Fakat yeni bir kıta keşfettiğini anlamadı. Buranın yeni bir kıta olduğunu İtalyan gemici Ameriko Vespucci anladı.
- Portekiz gemici Macellan, Güney Amerika kıyılarını takip ederek Macellan Boğazı'nı aştı. Büyük Okyanus'u geçerek Filipinlere ulaştı. Del Kano, onun seyahatini tamamlayarak dünyanın yuvarlak olduğunu ispatladı.

Coğrafi Keşiflerin Sonuçları

- Medeniyetlerin yok edilmesi: *Aztek, İnka ve Maya*
- Ticaret yollarının değişmesi ve yeni ticaret merkezlerinin ortaya çıkması
- Sömürgeleştirme yarışının başlaması
- Sanayileşme için hammadde kaynaklarının artması
- Pazarların gelişmesi ve ürün çeşitliliğinin artması
- Burjuva sınıfının güçlenmesi
- Köle ticaretinin yaygınlaşması
- Misyonerliğin artması
- Kiliseye olan güvenin sarsılması
- Rönesans ve Reform hareketleri

Rönesans

- Yeniden doğuş anlamına gelen Rönesans İtalya'da doğmuştur ve Avrupa'da özellikle edebiyat, bilim ve sanat alanında ortaya çıkan gelişmelerdir.
- Bu gelişmelerin ortaya çıkmasında İslam uygarlığının Avrupa'ya etkisi, eski Yunan ve Roma eserlerinin incelenmesi ve farklı dillere çevrilmesi, skolastik düşüncenin önemini kaybetmesi, matbaanın icadı ve yaygınlaşması, bilim insanlarının ve sanatçıların zengin aileler tarafından korunmaları ve desteklenmeleri sayılabilir.
- Bu sayede Avrupa'da düşünce hareketleri güçlenmiştir. Bilimsel bilgiye verilen önem artmıştır ve teknoloji gelişmiştir.

Reform

- Reform Katolik kilisesindeki yapısal sorunlara karşı ortaya çıkmıştır ve kilisenin dini ilkelerle uyuşmayan hareketlerinin düzeltilmesi talebini içermektedir. Bu süreçte dini metinlerin farklı dillere çevrilmeleri, reforma olan ihtiyacın artmasını ve kitlesele desteğe kavuşmasını sağlamıştır. Bu durumun gelişiminde matbaanın icadının büyük bir rolü vardır. Kilisenin geniş mal varlığına ve siyasi güce sahip olduğu Ortaçağ dönemi kazanımları bu dönemde eleştirilmiş ve kilisenin toplumun şekillendirilmesindeki rolü gündeme gelmiştir. Kilisenin dinden çıkarma, kişilerin hayatlarına müdahale etme ve bundan ekonomik fayda sağlama durumları eleştirilmiştir.
- Almanya'da Martin Luther öncülüğünde başlatılan bu hareket sonunda Protestan kilisesi kurulmuştur. Bu dönemde Fransa'da Kalvenizm, İngiltere'de Anglikanizm, İskoçya Presbiteryen mezhepleri ortaya çıktı.

Dersi Veren Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Dr. Ayla DENİZ